

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні кафедри теорії спорту
та фізичної культури
протокол № 1
Зав. каф. Бріскін Ю.А.

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні ради ФП та ЗО
протокол № _____
Голова ради _____ Сидорко О.Ю.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

**ДО КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
017 «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ»**

ДЛЯ СТУДЕНТІВ РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

РОЗДІЛ I. СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ

1. Передумови формування системи підготовки спортсменів у другій половині XIX сторіччя.
2. Основні напрями формування системи підготовки спортсменів в кінці XIX на початку XX сторіччя.
3. Еволюція уявлень про систему підготовки спортсменів.
4. Внесок фахівців України у формування теорії і методики підготовки спортсменів.
5. Формування теоретичних засад системи підготовки спортсменів в обраному виді спорту.
6. Структура системи підготовки спортсменів.
7. Тренування в системі підготовки спортсменів.
8. Відновлення в системі підготовки спортсменів.
9. Напрями вдосконалення сучасної системи підготовки спортсменів.
10. Загальна характеристика етапів багаторічної підготовки спортсменів.
11. Чинники, що впливають на загальну структуру багаторічної підготовки.
12. Основні напрями інтенсифікації підготовки спортсменів у процесі багаторічного вдосконалення.
13. Варіанти побудови підготовки спортсменів у 4-річних олімпійських циклах.
14. Роль змагань у спорті.
15. Роль змагань на різних етапах багаторічного спортивного удосконалення.
16. Змагання як основа періодизації річної підготовки спортсменів.
17. Проблеми, що існують у світовій змагальній практиці спортсменів.
18. Характеристика змагальної діяльності в спорті.
19. Структура змагальної діяльності в спорті.
20. Інформаційний аспект змагальної діяльності в спорті.
21. Еволюція правил змагань в обраному виді спорту та вплив правил змагань на побудову системи підготовки спортсменів.
22. Умови змагань, що впливають на спортивний результат.
23. Фактори результативності змагальної діяльності в обраному виді спорту.
24. Фактори забезпечення результативності змагальної діяльності в спорті.
25. Фактори реалізації результативності змагальної діяльності в спорті.
26. Структура змагальної діяльності в обраному виді спорту.
27. Змагання в системі підготовки спортсменів.
28. Моделі змагальної діяльності в спорті.
29. Моделі підготовленості спортсменів.
30. Морфофункціональні моделі в спорті.

Рекомендована література:

Основна:

1. Передерій А. Аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїстів з вадами зору / Аліна Передерій, Сергій Дребот // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Є. Приступи. – Львів, 2015. – Вип. 19, т. 1. – С. 184–189.

2. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : учеб. [для тренеров] / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2015. – Кн. 1. – 2015. – 680 с.

3. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : учеб. [для тренеров] / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2015. – Кн. 2. – 2015. – 752 с.

4. Матвеев, Л. П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов / Л. П. Матвеев. – Киев : Олимпийская литература, 1999. – 317 с. – ISBN 966-7133-22-2.

5. Матвеев Л. П. Проблема периодизации спортивной тренировки / Л. П. Матвеев – Москва : Физкультура и спорт, 1964. – 248 с.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. Методичне забезпечення системи підготовки спортсменів Спеціальних Олімпіад / Бріскін Ю., Передерій А., Пітин М. // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2017. – № 1(3). – С. 200–208.

2. Вайцеховский С. М. Книга тренера / Вайцеховский С. М. – Москва : Физкультура и спорт, 1971. – 312., ил.

3. Верхошанский Ю. В. Программирование и организация тренировочного процесса / Верхошанский Ю. В. – Москва : Физкультура и спорт, 1985. – 176 с.

4. Каунсилмен Д. Наука о плавании / Каунсилмен Д. ; пер. с англ. – Москва : Физкультура и спорт, 1972. – 429 с.

5. Лапутин А. Н. Технические средства обучения : учеб. пособие для ИФК / Лапутин А. Н., Уткин В. Л. – Москва : Физкультура и спорт, 1990. – 80 с., ил.

6. Матвеев С. Ф. Побудова тренувальних програм в олімпійському спорті з урахуванням особливостей змагальної діяльності (на матеріалі єдиноборств і спортивних ігор) / С. Ф. Матвеев, О. Н. Борисова, Л. О. Радченко // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту : зб. наук. пр. – Київ, 2004. – № 4. – С. 16–19.

7. Озолин Н. Г. Молодому коллеге / Озолин Н. Г. – Москва : Физкультура и спорт, 1988. – 288 с.

8. Передерій А. В. Персонифицированная подсистема системы подготовки атлетов Специальных Олимпиад / Передерій А. В. // XIII Международная научная сессия по итогам НИР за 2012 год "Научное обоснование физического воспитания, спортивной тренировки и подготовки

кадров по физической культуре и спорту" : материалы междунар. науч.-практ. конф. – Минск, 2013. – Ч. 1. – С. 96–99.

9. Петровский В. В. Организация спортивной тренировки / Петровский В. В. – Киев : Здоров'я, 1978. – 96 с.

10. Тер-Ованесян А. А. Обучение в спорте / Тер-Ованесян И. А., Тер-Ованесян А. А. – Москва : Советский спорт, 1992. – 192 с.

11. Тер-Ованесян А. А. Педагогика спорта / Тер-Ованесян А. А., Тер-Ованесян И. А. – Киев : Здоров'я, 1986. – 208 с.

12. Sport specialists attitude to structure and contents of theoretical preparation in sport / Maryan Pityn, Yuriy Briskin, Alina Perederiy, Yaroslav Galan, Oleksandr Tsyhykalo, Iryna Popova // Journal of Physical Education and Sport. – 2017. – Vol. 17, suppl. is. 3. – P. 988 – 994.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекцій.
2. Інтернет-ресурси.
3. Підручники та посібники з видів спорту та загальної теорії підготовки спортсменів.

РОЗДІЛ II. ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

1. Ліга як основна структурна одиниця професійного спорту.
2. Професійний спортивний клуб як низова ланка професійної спортивної ліги.
3. Регулювання взаємостосунків між професійними спортивними клубами та між клубами і лігою.
4. Передумови створення та зміст діяльності Асоціацій спортсменів професійних ліг.
5. Формування правових засад у північно-американському професійному спорті.
6. Роль судового права у формуванні правових засад північно-американського професійного спорту.
7. Роль антимонопольного законодавства у формуванні правових засад північно-американського професійного спорту.
8. Вплив законодавства Євросоюзу на формування правових засад професійного спорту в Європі.
9. Роль “Справи Босмана” у формуванні правових засад професійного спорту в Європі.
10. Колективна угода як основний документ, що регулює трудові взаємовідносини у професійному спорті.
11. Структура і зміст типового індивідуального контракту спортсмена-професіонала.
12. Структура і зміст системи обмеження прав професійних спортсменів.
13. Зміст діяльності арбітражних судів у професійному спорті.
14. Аналіз відмінних рис правового регулювання у північно-американському та європейському професійному спорті.
15. Специфіка бізнесу у професійному спорті.

16. Підприємництво у сфері професійного спорту.
17. Маркетинг спортивних послуг.
18. Фактори, що сприяють зростанню відвідуваності спортивних змагань.
19. Основні показники комерційної діяльності професійних ліг.
20. Ключові чинники економічної ефективності систем змагань у професійному спорті.
21. Спільні риси систем змагань в ігрових видах професійного спорту.
22. Характерні особливості систем змагань НБА, ГБЛ, НХЛ, НФЛ.
23. Система змагань у професійному боксі.
24. Особливості системи змагань у професійних шосейних велогонках.
25. Система змагань "Формула-1".
26. Особливості побудови системи комерційних змагань "Гран-прі" Міжнародної Асоціації легкоатлетичних федерацій та "Діамантової ліги".
27. Сутність відбору спортсменів у командних ігрових видах професійного спорту за системою "драфт".
28. Сутність драфт-лотереї, драфту розширення та драфту відмов в професійному спорті.
29. Провідні критерії відбору у професійному спорті (на прикладі одного з найбільш популярних видів професійного спорту).
30. Основи методики підготовки спортсменів-професіоналів (на прикладі одного з найбільш популярних видів професійного спорту).

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Соціально-економічні аспекти гонок „Формула-1” / Бріскін Ю. А., Линець М. М. // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : зб. наук. пр. – Львів, 2003. – С. 24–28.
2. Гуськов С. И. Профессиональный спорт в США / Гуськов Г. И. // Спорт за рубежом. – 1990. – № 10. – С. 10–11.
3. Гуськов С. И. Организационные и социально-экономические основы развития профессионального спорта в США : автореф. дис. ... д-ра пед. наук. – Киев : КГИФК, 1991. – 46 с.
4. Линець М. М. Економічна ефективність систем змагань в командних ігрових видах професійного спорту / М. М. Линець // Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор : тези III Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів, 1999. – С. 18–19.
5. Линець М. Особливості розвитку і функціонування професійного спорту в Європі / Михайло Линець, Володимир Артюх // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. держ. ун-ту імені Лесі Українки. – Луцьк, 2002. – Т. 1. – С. 24–26.
6. Сухов В. Особливості організації відбору баскетболістів до студентських команд США [Електронний ресурс] / Владислав Сухов, Михайло Линець // Спортивна наука України. – 2017. – № 5(81). – С. 41–45.

<http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/647/625>

7. Линець М. М. Професійний спорт і міжнародний спортивний рух / М. М. Линець // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : матеріали II Регіон. наук.-практ. конф. – Львів, 2003. – С. 86–87.

8. Линець М. Розвиток професійного спорту в Україні / Михайло Линець, Людмила Шульга // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 1. – С. 23–29.

9. Линець М. М. Соціально-економічні аспекти сучасного професійного спорту / Линець М. М. // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : зб. наук. пр. – Львів, 2005. – С. 36–37.

10. Линець М. М. Специфіка бізнесу у професіональному спорті Линець М. М. // Роль фізичної культури і спорту в здоровому способі життя : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів, 2001. – С. 46–49.

11. Линець М. М. Формування правових засад професійного спорту в Європі / Линець М. М. // Роль фізичної культури в здоровому способі життя : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., 24–25 грудня 1999 р. – Львів, 1999. – С. 63–64.

12. Нерода Н. Періодизація розвитку професійного спорту в Європі / Неоніла Нерода, Юрій Бріскін // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2016. – № 2(24). – С. 3–10.

13. Нерода Н. Характеристика європейської моделі професійного спорту та її відмінності від американської [Електронний ресурс] / Неоніла Нерода // Спортивна наука України. – 2016. – № 2(72). – С. 68–72. – Режим доступу: <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/418>

14. Профессиональный спорт : учеб. для вузов / С. И. Гуськов, В. Н. Платонов, М. М. Линец, Б. Н. Юшко. – Киев : Олимпийская литература, 2000. – 392 с.

15. Сухов В. І. Стан проблеми відбору баскетболістів до команд провідних професійних ліг / Сухов В. І., Линець М. М. // Матеріали I Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної Інтернет-конференції (20-21 грудня 2016 р.) «Баскетбол: історія, сучасність і перспективи» (з нагоди святкування 125-річчя існування баскетболу в світі. – Дніпро, ЛДІФКіС, 2016. – С.176-178.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. Характеристика комерційних змагань у фехтуванні / Юрій Бріскін, Мар'ян Пітин, Неоніла Нерода, Олександр Ваулін // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 356–361.

2. Гуськов С. И. Спортивный маркетинг / С. И. Гуськов. – Киев : Олимпийская литература, 1995. – 296 с.

3. Платонов В. Труден путь к истинному профессионализму. Украинский футбол: несбывшиеся надежды, поиски, ошибки / Владимир Платонов // Зеркало недели. – 1998. – № 24(193). – 13 июня.

4. Платонов В. Труден путь к истинному профессионализму. Украинский футбол: несбывшиеся надежды, поиски, ошибки / Владимир Платонов // Зеркало недели. – 1998. – № 25(194). – 20 июня.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Міжнародна Федерація футболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fifa.com/>

2. Головна Ліга бейсболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mlb.com/>

3. Національна баскетбольна асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nba.com/>

4. Національна хокейна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nhl.com/>

5. Національна футбольна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfl.com/>

РОЗДІЛ III. МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ.

1. Значення наукових досліджень в фізичній культурі та спорті.
2. Загальна схема наукового дослідження.
3. Вибір теми та визначення завдань наукового дослідження.
4. Розробка гіпотези та плану наукового дослідження.
5. Підбір досліджуваних для проведення наукових досліджень.
6. Вибір методів наукового дослідження.
7. Огляд літератури як основа наукового дослідження.
8. Педагогічне спостереження як метод наукового дослідження.
9. Педагогічний експеримент як метод наукового дослідження.
10. Характеристика експериментальних чинників в науковому дослідженні.
11. Різновиди педагогічного експерименту як методу наукового дослідження.
12. Аналіз документів як метод наукового дослідження.
13. Спостереження і його роль у спортивній соціології.
14. Опитування як метод наукового дослідження.
15. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи.

Рекомендована література

Основна:

1. Ашмарин Б. А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании : пособие для студ., асп. и препод. / Ашмарин Б. А. – Москва : Физкультура и спорт, 1978. – 233 с.

2. Богуславська В. Напрями застосування новітніх інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту / Богуславська Вікторія, Бріскін Юрій, Пітин Мар'ян // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2017. – № 2. – С. 16–20.

3. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті : монографія / Георгій Коробейніков, Євген Приступа, Леся Коробейнікова, Юрій Бріскін. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 311 с. – ISBN 978-966-2328-59-2.

4. Електронна система моделювання просторових рухів спортсмена / Бріскін Ю. А., Корягін В. М., Голяка Р. Л., Блавт О. З. // Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті : матеріали VIII Міжнар. наук. конф. – Харків, 2012. – С. 19–22.

5. Педагогічний експеримент : навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ / Євдокимов В. І., Гавриш І. В., Агапова Т. П., Олійник Т. О. – Харків : ОВС, 2001. – 148 с.

6. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. – 2007. – № 6. – С. 9–17.

7. Пономаренко Л. А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : метод. поради / Л. А. Пономаренко. – Київ : Толока, 2001. – 80 с.

Допоміжна:

13. Бріскін Ю. А. Портативная электронная система тестирования уровня развития способности к удержанию статического равновесия студентами специальных медицинских групп / Ю. А. Бріскін, О. З. Блавт // Ученые записки : сб. рец. науч. тр. – Минск, 2014. – С. 173–179.

14. Бріскін Ю. А. Технологическое обеспечение тестового контроля статической силовой выносливости / Бріскін Ю. А., Блавт О. З. // Психология и педагогика: методика и проблемы практического применения : сб. материалов XXXII Междунар. науч.-практ. конф., 29 авг. 2013 г. – Новосибирск, 2013. – С. 213–217.

15. Євдокимов В. І. Методика проведення педагогічного порівняльного експерименту / Євдокимов В. І., Гавриш І. В. // Педагогіка і психологія: зб. наук. пр. ХДПУ. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 5. – С. 32–36.

16. Пітин М. П. Теоретична підготовка як предмет досліджень у спорті / М. П. Пітин, Ю. А. Бріскін // Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту та туризму : тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 2013. – С. 176–177.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.
2. *Отраслевая библиотека по физической культуре и спорту [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lib.sportedu.ru/>*
3. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. *Национальный государственный университет физической культуры, спорта и здоровья имени П. Ф. Лесгафта [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lesgaft-notes.spb.ru/>*
5. Журнали:
 - Наука в олимпийском спорте [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sportnauka.org.ua/>
 - Фізична активність, здоров'я, спорт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/fazis>

РОЗДІЛ IV. АДАПТИВНИЙ СПОРТ

1. Адаптивний спорт у Олімпійському русі.
2. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.
3. Історія та періодизація Паралімпійських ігор.
4. Адаптивний спорт як соціальне явище.
5. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі.
6. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні.
7. Особливості проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій.
8. Процедура дивізіонування в змаганнях Спеціальних Олімпіад.
9. Класифікація спортсменів з вадами слуху.
10. Класифікація спортсменів з вадами зору.
11. Особливості організації змагань в адаптивному спорті.
12. Структура системи підготовки в адаптивному спорті.
13. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті.
14. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту.
15. Основні завдання діяльності Міжнародного паралімпійського комітету.

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – Київ : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6.
2. Бріскін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади : навч. посіб. – Львів : Ахіл, 2003. – 128 с.
3. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту : навч. посіб. – Львів : Кобзар, 2004. – 180 с., іл.
4. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів : навч. посіб. / Ю. А. Бріскін, А. В. Передерій. – Львів : Априорі, 2008. – 70 с.
5. Передерій А. В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі : монографія / А. В. Передерій. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 296 с.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. А. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту / Бріскін Ю. А., Передерій А. В. //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / за заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. – Львів : Видавець Тарас Сорока. – 2004. – С. 22–29.
2. Григоренко В. Г. Дифференциально-интегральный подход в организации педагогической системы коррекции двигательной сферы инвалидов с нарушениями функций спинного мозга / В. Г. Григоренко // Физическая культура и спорт инвалидов : тез. докл. I Всесоюз. науч. конф. – Одесса, 1989.
3. Передерий А. Общая характеристика классификаций в спорте инвалидов / Алина Передерий, Ольга Борисова, Юрий Брискин // Наука в олимпийском спорте. – 2006. – № 1. – С. 50–54.
4. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті / Передерій А. В., Розторгуй М. С. // Спортивний вісник Придніпров'я. –2016. – № 1. – С. 91–95.
5. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2018. – № 1(41). – С. 61–66.
6. Соболевский В. Этико-деонтологические аспекты физкультурно-оздоровительной работы среди инвалидов / В. Соболевский // Теория и практика физической культуры. – 1990. – № 1. – С. 48–50.
7. *Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies. – 2015, – N 1(7), Vol. 8. – P. 266–272.*
8. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // Sportlogia. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98–106.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекційного курсу.
2. Відеоматеріали змагань осіб з інвалідністю різних нозологій.
3. **Official website of the Paralympic Movement [Electronic resource]. – Access mode: www.paralympic.org**
4. Національний комітет спорту інвалідів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org.ua
5. Special Olympics [Electronic resource]. – Access mode: www.specialolympics.org
6. Deaflympics [Electronic resource]. – Access mode: www.deaflympics.org